

Forskningsresultater 2010:

Iberiaskogsnegl i landbruket

Det arbeides stadig med å finne frem til eventuelle svakheter hos iberiaskogsnegl og hvordan sneglene kan bekjempes. Størst aktivitet er det ved Bioforsk Plantehelse, Universitetet i Bergen og Veterinærinstituttet. Her er noen nyheter fra forskningsfronten.

Arild Andersen og Solveig Haukeland,
BIOFORSK PLANTEHELSE

Artsdatabanken har for tiden ute til høring en navneliste for norske bløtdyr. Der foreslår de blant annet at den arten vi frem til nå har kalt iberiaskogsnegl eller brunsnegl (*Arion lusitanicus*) i stedet skal hete brunskogsnegl (*Arion vulgaris*). Det er nok stor sannsynlighet for at dette blir vedtatt. Så dersom du i fremtiden skulle se eller høre disse navnene brukt, så er det (heldigvis) ingen ny art det er snakk om – de fleste er vel enige i at det er nok med én slik art her i landet!

Forskningsprosjekter

Vi er nå midt inne i arbeidet med et forskningsprosjekt på iberiaskogsnegl i landbruket (2009-2013). Det blir ledet av Bioforsk Plantehelse, men Universitetet i Bergen (UiB) er en viktig samarbeidspartner. I juni fikk da også Bergen Norges første doktor på iberiaskogsnegl, idet Bjørn Arild Hatteland tok sin doktorgrad ved UiB. Han påviste at særlig parkløper (*Carabus nemoralis*) og noen andre vanlige løpebillearter kan ha stor betydning ved å spise egg og nyklekte snegler av iberiaskogsnegl.

I innværende år er det også startet opp et fireårig forskningsprosjekt som skal undersøke hvilken betydning iberias-

Overvintringskasse (her uten lokk). Foto: Bioforsk/Arild Andersen

På gunstige overvintringsteder kan små iberiaskogsnegler sitte tett, her sammen med skruketteroll under en isoporplate. Foto: Bioforsk/Arild Andersen

Glupske snegler på grisepellets tilsatt Nemaslug. Foto: Bioforsk/Solveig Haukeland

skogsnegl kan ha for husdyrenes helse når snegler kommer inn i silofôret. Prosjektet ledes av Veterinærinstituttet, men flere institusjoner er med som samarbeidspartnere, blant annet Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) og Bioforsk Plantehelse.

Utbredelse

Iberiaskogsnegl sprer seg til stadig nye kommuner. Vårt registreringsarbeid viser at den nå er utbredt langs kysten

fra svenskegrensa til Troms, og den er etablert mange steder i innlandet på Østlandet. Særlig opptrer den mange steder i indre deler av Telemark og Østfold, og den er også i ferd med å etablere seg ved flere byer og tettsteder rundt Mjøsa. De aller fleste stedene opptrer den i bebygde områder, men noen steder forekommer den også i løvskog nær bebyggelse. I høyereliggende strøk ser det derimot ut til at den ikke er i stand til å etablere seg.

Vinterdødelighet

Vinteren 2009/2010 ble det lagt ut små iberiasnegl til overvintring i en grønnsakåker i Lier. For å ha kontroll på sneglene ble de lagt inne i små drenerør, og rørene ble gravd litt ned både ute i den pløyde åkeren og inne i åkerkanten. Da våren kom, viste det seg at omtrent halvparten av sneglene hadde overlevd, og det var ingen forskjell på åker og åkerkant. Før inneværende vinter ble det lagt ut snegler i to åkrer i Lier, også denne vinteren både i pløyd åker og i åkerkanten. Sneglene ligger fritt i jorda, men for å ha kontroll med dem ligger de denne gangen inne i små innhegninger på 25 x 25 cm. Så blir det spennende, til våren, å se hvordan sneglene har taklet vinteren. Førjulsvinteren har vært både lang og kald, og en kan håpe på økt dødelighet for sneglene, særlig siden det har vært en del barfrost.

Biologiske og kjemiske sneglemidler

Vi har testet de to jernfosfatmidlene Sluux og Smartbayt i innendørs og utendørs forsøk. Vi har også undersøkt effekten av det biologiske nematodepreparatet Nemaslug tilsatt dyrefôr som åte for sneglene.

Resultater fra innendørs forsøk viste at jernfosfatmidlene drepte de minste sneglene innen to dager, og det var ingen merkbar forskjell mellom Sluux og Smartbayt. Mot større snegler, de man ser mest av om sommeren, var det imidlertid nødvendig med en høyere dose enn anbefalt for å få god effekt. Heller ikke i utendørs forsøk observerte vi noen forskjell mellom de to jernfosfatmidlene.

I innendørs forsøk med Nemaslug tilsatt dyrefôr (grisepellets) fikk vi uventet god effekt også mot mellomstore snegl. I feltforsøk fant vi derimot ingen effekt med den samme metoden, men da var også sneglene fullt utvokst (6-10 g). Vi dissekerte snegler fra ruter behandlet med Nemaslug, og kunne registrere at de inneholdt nematoder. Nematodene vil formere seg i sneglene når de dør en naturlig død, og vi antar at de vil ha en negativ effekt på klekking av de eggene som blir lagt av smittete snegler. Erfaringene fra årets forsøk med snegle-

midler viser at vi må undersøke flere doser av både jernfosfatmidlene og Nemaslug mot forskjellige størrelser av snegl. Vi må også komme frem til minimum antall behandlinger som er tilrådelig for god effekt. Alt tyder på at en tidlig behandling, mens sneglene ennå er forholdsvis små, er best for å få god effekt. Når det gjelder bruk av jernfosfatmidlene, er det stor forskjell på kornstørrelse og anbefalt dose per dekar. Sluux har ganske små korn og inneholder 3 % jernfosfat, og anbefalt dose er 0,7 kg/daa. Smartbayt har nesten dobbelt så store korn og inneholder 1,6 % jernfosfat.

Anbefalt dose er 5 kg/daa, men dosen kan reduseres til det halve ved flere behandlinger. Smartbayt har lenger holdbarhet i felt, mens Sluux går fortere i oppløsning. Våre observasjoner tyder på at det ikke er noen stor forskjell i effekt mellom de to midlene. Den klart lavere doseringen for Sluux per dekar er sannsynligvis en fordel, men vi har ikke utført noen økonomiske beregninger ennå. Bruk av Nemaslug mot større snegler kan fortsatt ikke anbefales, men det er mulig at en behandling med Nemaslug reduserer sneglepopulasjonen over tid.

Kekkilä betyr kvalitet. Også for deg, fordi dette fører til bedre kvalitet i avlingen.

Gjødsel

Kekkilä gjødsel kan lages etter dine behov for å gi det beste økonomiske, kvalitative og kvantitative resultat.

Grønnsaksplater

Kekkilä grønnsaksplate er et naturlig alternativ for veksthusgrønnsaker som gir høy produksjon på en miljøvennlig måte. Substratet kan gjenbrukes til for eksempel jordforbedring.

Torv

Kvalitetsplanter med Kekkilä substrat, du får jevnhet, styrke og fart i produksjonen. Torv fra Kekkilä leveres i mange varianter, så som White 630, White 420 og White C1 samt Brown 525, Brown 025 og Brown 015. Men også mange andre førsteklasses alternativer er i sortimentet, for eksempel planteskoletorv. Vi har en torvtype til ethvert behov.

Tips

Bruk Restart for å få sterke røtter på plantene.

LOG
Eneforhandler i Norge

KEKKILÄ
GARDEN